

**GERARDO MONROY SERRANO, SECRETARIO DE EDUCACIÓN, KO RA BÄDI RA ARTIKLO 3 XENI XI, 5, 6, 10, 11, 12 XENI I NE II, Y 17 XENI IV DI GE RA LEY DE DESARROLLO SOCIAL DEL ESTADO DE MÉXICO; 6 XENI XI, 8 XENI III, 9 XENI II, 18, 19, 20 Y 26 DI GE RA REGLAMENTO DI GE RA LEY DE DESARROLLO SOCIAL DEL ESTADO DE MÉXICO; 2, 6, 11, 12, XENI VI NE IX Y27, XENI XXI DI GE RA LEY DE EDUCACIÓN DEL ESTADO DE MÉXICO; 1, 2, 4, 5 NE 7 DI GE RA REGLAMENTO DE BECAS NE, 1 NE 6 XENI X NE XIV DI GE RA REGLAMENTO INTERIOR DE LA SECRETARÍA DE EDUCACIÓN;**

## **BENTHO**

Ge ra Asamblea General de la Organización de las Naciones Unidas (ONU), bi jabätsi ha 2015 ra Agenda 2030 pa ra Desarrollo Sostenible, ge n'a 'befi pa ge da fötsi ya jä'i, ra ximhäi ne ra zätho da epu.

Ge ra Agenda, handi 17 Objetivos de Desarrollo Sostenible (ODS) ko 169 'befi hinte da xeni pa da fötsi ya asunto di ge ra domi, ya jä'i ne ra ximhäi.

Ge ra politika di ge ra Desarrollo social, bi hoki ra licenciado Alfredo del Mazo Maza, ra Gobernador Constitucional del Estado de México, xa nfötsi ko ra balor ngu ra inklusio, integralida, mhyehui, ra te me hye ge gätho ya jä'i da mä, ra nfätsi, ra 'befi, ra nfoxte, ra fokalisasio, ra trasbersalida ne ra ebaluasio, pa da hyehu xa ñho da te ya jä'i 'bu ha Lëngu M'onda .

Ge ra Plan de Desarrollo del Estado de México (PDEM) 2017-2023, konge ra Agenda 2030 ne ODS, mero mhyoni ha ra Pilar Social: Estado de México Socialmente Responsable, Solidario e Incluyente, pa da nu ya xuñha di ge ra hyohya, ä hinte mhyehwi ya jä'i pa ge da mä ge ra met'i ya jä'i pa ya nhini mero tsor hyoya, ge ya 'behñä.

Ge pa da kumpli ra politika di ge ya jä'i Lëngu M'onda xa hoki ra Estrategia Familias Fuertes (EFF), ngu n'a teme'ä da hyegi da ma ra desrroyo ra hnini pa da ma ha ra dasrroyo ya jä'i, page konge ya zujwatedanu social da tsätho da ya jä'i da bädi rá metihü ne jonge'y da nfätsi pa dar hogä ra te ne dar zätho da b'ui ya jä'i M'onda gätho konge ra goho teme'ä xa mhyioni: ra bexu, ra hñuni, ra nxadi ne ra ngu.

Ge ra EFT dar mhyehui ya ODS, ne ya teme ga tsuhu konge ra Agenda 2030 bi möñhu ha Zujwatedanu de las Naciones Unidas para el Desarrollo (PNUD) ne ra te ne da tsudi ra Ley de Desarrollo Social di ge ra ma Lëngu M'ondahu, da hye n'atho ga othu konge ya nt'oti mä hanja da y'o ya zujwatedanu social bi ot'i ra Consejo de Investigación y Evaluación de la Política Social (CIEPS).

Ge re PDEM, konge ra Eje 1: ya 'behñä ne ñhoq mhyehwi, konge ra 'befi ha ximhäi pa da w'engi ya hingi mhyehwi ya 'behñä ne ñhoq, ets'i nunä temeä ngu n'a temeä ndui ra gobierno, ra ntqte hogä da te pa da zudi ra hogä te.

Ge ra trasbersalida di ge hanja handhu ya 'behñä ne ya ñhoq ödi da mhyehwi hanja da nzofu ne ya te da othu ya 'behñä ne ya ñhoq ha ra hoki, ra nthoki ne habu da kjuadi ya temeä pa ge zätho da kofi ya te nxege ya jä'i.

Ge ra domi nxege ya jä'i page ra hanja nhandi ya 'beñha ne ya ñhoq pa ge da tsätho da nthoki ge xa ñho di nhandi nxege ya jä'i, pe nuä ge ra domi da uni dar zä pa da tsätho ya jä'i ne ya bexu da te konge yoho ya jä'i, honge da foti nunä nhandi ha ya Ma'andanja di ge ya zujwatedanu social page da nfätsi da ts'iki ya teme ja hingi ga mhyehwi nxegehu.

Ge ra trasbersalida ne ra fokalisasio xa mpëfi ge uni ra zätho nfätsi konge ya ngunzaya di ge nxege ya jä'i, ne ya ngunzaya e ra mehtise di ge ra b'ëpi M'onda, Lëngu M'onda ne dänhini.

Ge ra EFF da p'enti ngu ra ndui ra Metodología Multidimensional de Medición de la Pobreza bi hoki ra Consejo Nacional de Evaluación de la Política de Desarrollo Social (CONEVAL) ne ra nfädi 'bede pa da te ya jä'i bi hoki ne bi ja da meya ra Instituto Nacional de Estadística y Geografía (INEGI); ra Consejo Nacional de Población (CONAPO) ne ra Consejo Estatal de Población (COESPO); ne mra ngunzaya pa ge ya zujwatedanu ne ya nthoki pa da te ya hnini da ndui da ma pa ge da juahu konge ra hyoya mero ja ha Lëngu M'onda .

Ge ko ra kofi konge ra Encuesta Nacional de Ingresos y Gastos de los Hogares (ENIGH 2020), b'ui 17 079 245 jä'i ha ra Lëngu M'onda, ne ge 8 339 373 xa ñ'ohq ne ge 8 739 872 xa b'ehñä.

Ge ko ä teme mä ra ENIGH nera CONEVAL ha 2020, ha ra Lëngu M'onda, b'ui 8 432 500 jä'i b'ente ne ge 4 058 437 xa ñ'ohq ne ge 4 248 063 xa b'ehñä.

Ge ko ra kofi ra ENIGH 2020, ha ra Lëngu M'onda ha 11 228 011 jä'i petsi 15-59 njeya, 5 444 258 (48.5%) xa ñ'ohq ne 5 783 753 (51.5%) xa b'ehñä.

Ge ra Consejo de Investigacion y Evaluacion de la olitica Social beni ge pa ra 2020 ja 2 752 248 (47.9%) b'ehñä pëtsi 15-59 njeja b'ënte.

Ge ra kohi konge ra Consejo de Investigación y Evaluación de la Política Social (CIEPS), ha ra Lëngu M'onda ha 2 409 223 b'ehñä pëtsi i 15-59 njeja ge b'ënte ne ge mpehu pege hinte njuthu. Nehe ha 401 289 b'ehñä ge tsor b'ënte ne ge mpehu pege hinte njuthu.

Ge ra hingi mhyehwi ya jä'i mä ge ya b'ehñäpëtsi 15-59 njeja 1.3% xa b'ëntetho di ge ya jä'i ñ'ohö.  
Ge ra CIEPS beni ge pa ra 2020, 403 960 b'ehñä pëtsi 15-59 njeja tsor b'ënte ne ge nehe nxohu.

Ge konge ä mä ra Encuesta Intercensal 2015 (INEGI) ha ra Lëngu M'onda ha 26 409 b'ehñä pëtsi 18-59 njeja ge nfoxtehu ha n'a ra negosyo. Ne ge ko ä mä ha ra ch'ilo datu di ge ra Encuesta Nacional de Ocupacion y Empleo (ENOE) ha ya hñu nzänä bi ndyi ra 2021 ha ra Lëngu M'onda 14 902 b'ehñä bi hye wa bi goti ra negosyo.

Ge pa da züdi da nt'uki ya jä'i b'ehñä b'ënte ge pëtsi 15-59 njeja ge mpefi ha ra ngu pege hinte njuti, ge nxohu ne ge b'uhu ha ra Lëngu M'onda bi nthoki ra Zujwatedanu de Desarrollo Social Salario Rosa Beca Educativa, ge mhyehwi ko ra ODS: 1. Da wadi ra b'ente, 2. Otho thuhu, 4. Zätho nxodi, 5. Yajä'i mhyehwi, 8. Zä mpefi ne ra te da domi ne 10. Ts'iki ya hingi mhyehwi, pa da fötsi da tsotse ya teme'ä 1.1, 2.1, 4.3, 4.4, 5.1, 5.4, 8.3 ne 10.2 di ge ra Agenda 2030.

Ge pa ne da züdi da dëni ra te ra nzaki di ge ya jä'i häni nunä Zujwatedanu pa da te ya hnini Salario Rosa Beca Educativa da nthoki nunä b'ati ya ma'andanja pa da hoki ya teme'ä pa da te ra hnini, pa da ponesëhu n'a ra negosyo pa da tsä da nxohu n'a mpefihu.

Ge konge ra kohi ra CAySSRBE-002-01EXT-2022, ha 27 enero 2022, ra Comité de Admisión y Seguimiento, bi ma ge hä nda b'ati ya ma'andanja 2022 di ge ra Zujwatedanu de Desarrollo Social Salario Rosa Beca Educativa.

Ge konge ra hëmi b'ede 21100012000000L/RO-015/2022 ha 26 enero 2022, ra Dirección General de Bienestar Social y Fortalecimiento Familiar, konge ä mä ra artiklo 23 di ge ra Reglamento de la Ley de Desarrollo Social del Estado de México, bi ma ge hä nda tsä nda b'ati ya ma'andanja.

Ge ha ra 29 enero 2022, ra Comisión Estatal de Mejora Regulatoria, konge ä te mä ha ra Ley para la Mejora Regulatoria del Estado de México y Municipios y su Reglamento, bi hoki ra hëmi pa da b'ati ya Reglas de Operación.

Konge ä xa m'eto bi mä, da mä ä bi epu:

**RA KOHI DI GE RA SECRETARIO DE DESARROLLO SOCIAL PO GE BI THOKO NUNÄ B'ATI HA RA MA'ANDANJA RA ZUJWATEDANU DI GE RA TE YA HNINI FAMILIAS FUERTES CANASTA EDOMEX, PA BI KOHI NGU:**

**MA'ANDANJA RA ZUJWATEDANU DI GE RA TE YA HNINI SALARIO ROSA BECA EDUCATIVA**

**1. Te gätho mä**

**1.1 Teme mä nunä zujwatedanu**

Ra Programa de Desarrollo Social Salario Rosa Beca Educativa, ne da nfäxte pa ge da hñu ra nzaki ya b'ehñä ne da t'oho hñu ge ya b'ehñä pëtsi 15-59 njeja ge b'ui ha ra Lëngu M'onda ne ge b'ënte ge mpefi ha ngu pege hinte t'oho ne ge nxodi ha ra ngunxadi hnini b'u ha ra Lëngu M'onda, konge ra nfätsi ko domi, mpefi pa da te ra hnini ne za xohni mprendurismo.

**2. Manjwäntho ya jä'i handi**

Pa da nxodi, da mpefi ne pa hinte da dints'i.

**3. Punts'a noya**

Pa nunä hëmi di ge ra ma'andanja, da ntende:

**Mpefi pa da te ya hnini:** ya zä mpefi pa da tehu ha ra hinihu pa da te ra domi ne ra nzaki pa da b'uhu ra zö konge mr'a hnini ne mr'a jä'i.

**B'ehñä häni:** ra b'ehñä ge häni ra nfätsi di ge ra Programa de Desarrollo Social Salario Rosa Beca Educativa.

**B'ente ha hnini:** n'a wa mn'a manwani ge b'edi ya jä'i pege mhyoni pa da te ra nzaki ge mä ha ra artiklo 36 di ge ra Ley General de Desarrollo Social, da bädi: nxodi, hñeti otho zaxi, ngu: ha b'ui, ra serbisyo ne ra hñuni.

**CIEPS:** ra Consejo de Investigación y Evaluación de la Política Social.

**Komite wa ngunzaya ha thoki:** ra Comité de Admisión y Seguimiento del Programa de Desarrollo Social Salario Rosa Beca Educativa.

**Mprendedurismo:** ä teme da thogi page ra b'ehña häni ra nfätsi ra Programa de Desarrollo Social Salario Rosa Beca Educativa da hänihuda nxahu da pa bahu ge da handhu teme da othu a da tohu.

**Hemi nthutsi:** ra temeä ha hñuxu ra thuhu ne gätho ra teme nt'odi ngu habu b'ui, ne ra firma, ne mn'a da nt'odi di ge ya jä'i ädi ra apoyo.

**Ngunzaya ha thoki:** Ra Departamento de Becas de la Secretaría de Educación conforme al convenio.

**Ley:** ra Ley de Desarrollo Social del Estado de México.

**Hemi ya jä'i tomi:** ya jä'i ädi ra apoyo, ge kumpli gätho ra teme t'odi ha Ma'andanja di ge ra zujwatedanu Salario Rosa Beca Educativa, pege hingi tsä da unñhu ra apoyo po ge ya bi zoxhu ya jä'i tsätho da uñhu ra b'otse hñuni.

**Hanja da tuni:** ra Tarjeta Salario Rosa ge hye da bädi to'o ya jä'i da häni ra apoyo pa ya jä'i mero honi ya hñuni di ge ra Zujwatedanu.

**Habu da nthutsi:** Habu da mä ra Ngunzaya ha thoki pa da häni ya nt'odi pa da nthutsihu ha ra Zujwatedanu de Desarrollo Social Salario Rosa Beca Educativa.

**Padron di ge ra jä'i da häni ra apoyo:** ra hemi habu nt'oti ya thuhu ya jä'i da ntuni ra apoyo di ge ra zujwatedanu ra Desarrollo Social Salario Rosa Beca Educativa.

**Hyoya:** ra jä'i b'ente, mu ge hingi tsä da tai kosa a da ñuni ra zö ne ä töhö hingi züdi pa da juti ya serbisio ne teme honi pa da b'ui xa hño.

**Zujwatedanu:** ra Programa de Desarrollo Social Salario Rosa Beca Educativa.

**Zujwatedanu pa da te ya hnini:** ra te ote ya mbogh pa da b'ati ra hingi mhyehwi ya jä'i, konge ra tuni n'a teme honi wa bexu, ä ntoke konge rá hemi mä hanja da ote gätho ä ne da züdi.

**Ma'andanja:** ya *Reglas de Operación* di ge ra Programa de Desarrollo Social Salario Rosa Beca Educativa.

**Jä'i ädi ra nfätsi:** ra b'ehña da hñutsi ra thuhu pa da ädi ra apoyo, pa mu hä da tuni, da häni ra Zujwatedanu

**Mpefi ngu:** Gätho ya teme nt'ote pege hinge njuti pa da un ra bätsi, ya ndota jä'i, ya hñeni, ä njoki, ä nthoki ra hñuni ne gätho ä nthändi ha ra ngu.

**Transferensya:** ra domi da tuni ya b'ehña häni ra nfätsi konge ä habu da tuni.

#### **4. Te ne da züdi**

Da nfätsi pa da häni mn'a domi ya b'ehña pëtsi 15-59 njeya ge b'ui ha ra Lëngu M'onda ne ge b'entexadi hnini di gera mu ge mpehu ra ra ngu ne ge hinte njuthu wa ge nxohu ha ra nguxadi hnini di ge ra Lëngu M'onda kongeä ra tuni ra transferensya di ge domi, mepfi pa da te ra hnini ne pa da honi te da ponehu.

#### **5. Hnini da jamasu**

##### **5.1 Nxege ya jä'i**

B'ehña pëtsi 15-59 njeya ge b'ui ha ra Lëngu M'onda.

##### **5.2 Ya jä'i ha ra hnini**

B'ehña pëtsi 15-59 njeya ge b'ui ha ra Lëngu M'onda ge dar b'ente.

##### **5.3 Jä'i ne da foxhu**

B'ehña pëtsi 15-59 njeya ge b'ui ha ra Lëngu M'onda ne ge b'entehu mu ge mpehu ra ra ngu ne ge hinte njuthu wa ge nxohu ha ra nguxadi hnini di ge ra Lëngu M'onda.

#### **6. Tengu da nthewi**

Ra zujwatedanu da züdi pa da zotse gätho ra 125 dähnni e ra Lëngu M'onda, pa da uni ra nfötsi ya hnini ne ko ä te mä ha ra artiklo 6 ne 12 di ge ra Ley de Desarrollo Social del Estado de México.

#### **7. Apoyo**

## 7.1 Tem apoyo

### 7.1.1 Domi

Da tuni domi, n'a wa asta rat'o biahe, hamu ra njeya di 'buhu, ne konge kofi ya tengu domi b'ui.

### 7.1.2 B'epate

- a) Pefi pa da ne da honi hanja da qte n'a ra mprendurismo, konge ä tengu domi ja un'ä njeya ä;
- b) Da tetsi pa da tsä da kuti ha ra ngunzaya pa da ädira manjwani, konge ra hemi nt'odi di ge ra b'ehña ädi ra nfätsi;
- c) Da tetsi pa da tsä da kuti ha ra y'othe ñö konge ra hemi nt'odi di ge ra b'ehña ädi ra nfätsi; ne
- d) Da tetsi pa da tsä da kuti ha ra othe konge ra hemi nt'odi di ge ra b'ehña ädi ra nfätsi.

## 7.2 Tengu da tuni

Da tuni da domi ra \$2,400.00 (Dos mil cuatrocientos pesos 00/100 M.N.) ngun'a wa asta rat'o byahe mu ge b'ui ra domi ko nseki pa da tuni.

Ra nfätsi hinhi da nkobra, da juti konge ra domi da uni ra gobierno ha ra Lengu M'onda, konge ä Secretaria de Educacion ne ge hinte mn'a da juti ra b'ehña häni maske ä te da ädi ra banko pa da homi ra domi.

## 7.3 Habu da ehe ra domi

Ra domi pa ra nunä apoyo da boni di ge ra xeni M'onda.

Nu'ä domi, da juti ra b'otse hñuni da uñhu ra jä'i, ne ra teme da honi ra zujwatedanu pa da funsiona, pa nu'ä da oki nzeki ra Secretaria de Finanzas.

## 8. Hanja da hñutsihi

### 8.1 B'ehña da häni

#### 8.1.1 Teme nt'odi pa da huanhu ya jä'i da häni

- a) B'ui ha Lengu M'onda;
- b) Petsi 18-59 njeya;
- c) B'ente ne hingi tsä da däi ra hñuni pa da ñuni xa hño;
- d) Mpefi ha ra ngu pege otho njuti ne ge hingi e mn'a mefi zö.
- e) Pa ya jä'i ädi ra nfätsi xa mdä:
  - 1. Uni n'a k'oy di ge ra hemi mä b'ui ne tu n'a foto, ra CURP, ne habu b'ui ha Lengu M'onda ne da x mhyoni da hätsi ra orihinal pa da nuhu. Mu ge ra hemi mä b'ui hingi mä ra CURP, da hätsi mn'a hemi mä ra CURP ne ha b'ui ra jä'i ädi ra nfätsi (resibo tsibi, nt'oxgu, dehe, predial, kable, wa mn'a) hingi da thogi n'a njeya di ge mu juti wa n'a hemi mä ha b'ui da ot'i ra nzaya;;
- f) Pa ya jä'i hinte mdä:
  - 1. N'a k'oy di ge ra hemi mä hamu bi b'ui; ne
  - 2. Ra'yo CURP.
- g) Da uti ra hemi mä ge nxodi, ha da ehe ra njeya ha nxodi, ra ngunxadi ha ra Lengu M'onda;
- h) Ya b'ehña häni ge ne da kofi ha ra zujwatedanu mu ge ya bi wadi ra tuni domi, konge ä tengu domi ja un'ä njeya, ne da hätsi:
  - 1. Hemi nt'odi da kofi ha ra zujwatedanu.
  - 2. Hemi ha da nkompromete da qte nxege ya pefi pa da te ya hnini wa ra hemi bo qte ya mpefi pa da te ya hnini; ne
  - 3. Da sigi da hñutsi ha ra ngunxadi, ge nuä ne da handsé ra Ngunzaya da thoki;
- i) Pa ra b'ehña ne da kofi ha ra zujwatedanu ge bi qte ya mpefi pa da te ya hnini ne da hätsihu:
  - 1. hemi nt'odi pa da hoki ya mefi mprendurismo; ne
  - 2. Mr'a hemi da ädi ra ngunzaya mä te da hñoki.

Ya hemi ne ä te mä da kwathu konge ä mä ra Ley de Protección de Datos Personales en Posesión de Sujetos Obligados del Estado de México y Municipios, ne mr'a mä nuwä di ge nuyä hemi.

#### 8.1.1.1 Da kofi ha ra zujwatedanu

Ya jä'i da tuni ko ra bertyente otho hñuni da kofi ha ra zujwatedanu mu da gänts'i ya teme t'odi ne ä ne da qte mä ha b'ede 8.1.1. ne ha 8.7 di ge nuyä Ma'andanja ne mr'a hemi da ädi ra ngunzaya mä te da hñoki.

#### 8.1.2 Ndüi da uñhu

Da ndüi da uñhu ra zujwatedanu nuyä jä'i:

- a) Ko n'a kodisio ne mu da ädi ra nzaya tsätho;
- b) Ko ra hñeni hingi da hño;

- c) Jä'i bi thogi n'a ts'oki;
- d) Bi mengi ha ra hnini;
- e) Jä'i nu ya lo bätsi di ge ra b'ehñä o ha fädi; ne
- f) Mr'a hëmi da ädi ra ngunzaya mä te da hñoki.

Mu ge njapuge ra komite da nu pa da uni ra nseki, mu ge hinte ja ra hëmi di ge ya jä'i tomi.

### 8.1.3 Hanjada da nthutsihu

Ya b'ehñä ne da tuni ra nfätsi, ne da masëhu pa da häxhu ra hëmi mu ge hinte ja ra hëmi di ge ra jä'i tomi ra nfätsi wa ge hingi zuhu ra b'ede t'odi ra njeja'a.

#### 8.1.3.1 Njymfëni

Ya b'ehñä ädi, da hñuxhu ra ra njymfëni <http://seduc.edomex.gob.mx/becas> mu ge hä kumpli gätho ä t'odi ha ya ma'andanja ne hamu mä ra hmäti.

Mu ge da handi ra Ngunzaya hoki ne da handi gätho ä bi tuni ya jä'i ädi, mu mä hä ra ngunzaya nthoki da unhu n'a m'ede folio pa da mä ge hä bi hñutsi ra zö.

Ra nthusti hongu da nkobra ne hingi mä ge hä da tuñhu ra nfätsi.

#### 8.1.3.2 Ngu ha da nthutsi

Ya b'ehñä ädi ra nfätsi da masëhu ha ra ngu da nthutsi ge da mä ra ngunzaya hoki ne ge da nkumpli ä teme nt'odi mä ha ra ma'andanja ne hamu da mä ra mhat'i.

Ra Mu ga ra b'ehñä hingi tsä da masë po ra hñeni, tsä da xifi mn'a jä'i ya da ndä ko n'a hëmi mä ge ne da nthutsi ne konge ra hëmi mä ge hñeni.

Mu ge ra ngunzaya hoki da Handy ne da nu gätho ä bi hätsi ra b'ehñä ädi da uni n'a m'ede folio pa da kofi ge hä bi nthutsi.

Ra nthusti hongu da nkobra ne hingi mä ge hä da tuñhu ra nfätsi.

### 8.1.4 Hëmi

- a) Hëmi nthutsi;
- b) Hëmi mä ge hinte njuti po n'a b'efi;
- c) Hëmi di ge bi uni ra nthutsi;
- d) Hëmi ädi da kofi ha ra zujwatedanu
- e) Hëmi ha bi nkompromete da ote ya mpefi pa da te ya hnini;
- f) Hëmi ma bi ote ya mpefi da te ya hnini;
- g) hëmi t'odi pa da ote ya mpefi mprensismo; ne
- h) Mr'a hëmi da ädi ra ngunzaya mä te da hñoki.

#### 8.1.5 Thint'i ha ra padrón di ge ya jä'i da tuni

Ra ngunzaya hoki da thint'i ne da hoki ra padrón di ge ya jä'i da tuni ra nfätsi konge ä mä ha artiklo 92 xeni XIV nsiso p di ge ra Ley de Transparencia y Acceso a la Información Pública del Estado de México y Municipios, ne ge ra ta mä ha Lineamientos y Criterios para la Integración y Actualización de los Padrones de Personas Beneficiarias y para la Administración del Padrón Único de Personas Beneficiarias de los Programas y/o Acciones de Desarrollo Social del Gobierno del Estado de México ngu mr'a nt'odi ja.

#### 8.1.6 Manjwäntho di ge ya jä'i da uñhu ra nfätsi

- a) Häni ra hanja da tuni ra nfätsi ne ra nfätsisë;
- b) Kwathu ra thunu he ra hëmi ya jä'i;
- c) Häni t'ek'ey ne mhyehwi ko ra manjwäntho ge hinte da dints'i; ne
- d) Mr'a da ädi ra ngunzaya mä te da hñoki.

#### 8.1.7 Teme ne da ote ya jä'i da uñhu ra nfätsi

- a) Da dahu ra tem da ohu hanja ne hamu da nt'odi;
- b) Pa ä b'ehñä da kofi ha ra zujwatedanu, da othu ya teme ne hamu da nt'odi ra ngunzaya hoki;
- c) Da xifi mu ge da b'edi wa bi tsoni ha ra Ngunzaya Hoki;
- d) Da xifi ra ngunzaya hoki mu he häni mn'a nfätsi uni domi;
- e) Pa ra b'ehñä ne da kofi ha ra zujwatedanu, bo othu mpefi pa da te ya hnini ne da hoki n'a hëmi mä ge nehu da othu mrendurismo ne ge ne da mähu pa tsä da kohu; ne
- f) Mr'a da ädi ra ngunzaya mä te da hñoki.

### 8.1.8 Teme da thogi pa hingi da tsä da hänhu

- a) Hingi da ote ä te ne da hoki mä ha ra nsiso a), b), c), e) y f) di ge ra b'ede 8.1.7 di ge nunä ma'andanja;
- b) Hingi da masë da häni ra nfätsi ne ge hinte te da mä;
- c) Hingi ra zö ä ta ote, da jua ra nfätsi pa da foxhu ra jä'i ne da nzaya; ne
- d) Mr'a da ädi ra ngunzaya mä te da hñoki.

### 8.1.9 Ts'üy pa ya jä'i häni

#### 8.1.9.1 Da häki ra nfätsi n'a tyempo

- a) Mÿ ge hingi zö ä te bi mähämÿ bi nthutsi ra b'ehñä, da thäki ra nfätsi asta ge da hoki ra teme'ä;
- b) Mÿ ge häni mn'a nfätsi di ge ra Programa de Desarrollo Social Federal, Estatal o Municipal ge uni domi; ne
- c) Mr'a da ädi ra ngunzaya mä te da hñoki.

#### 8.1.9.2 Da häki ra nfätsi

- a) Hingi xa majwani ä te bi mä pa nda uni ra nfätsi;
- b) Ya hingi b'ui ha ra Lëngu M'onda;
- c) Da mäse ge ya hingi ne ra nfätsi;
- d) Bi du;
- e) Da uni, da mö, da mhihi, da b'ati wa da xeki ra teme'ä habu da tuni ra nfätsi;
- f) Hingi da ma ha ra hmäti da ote ra ngunzaya hoki;
- g) Hingi ra zö ä ta ote, da jua ra nfätsi pa da foxhu ra jä'i ne da nzaya;
- h) Mÿ ge häni mn'a nfätsi di ge ra Programa de Desarrollo Social Federal, Estatal o Municipal ge uni domi;
- i) Hingi da ma ha ra mpefi nfätsi, hmäti ra ngunzaya hoki;
- j) Mÿ ge bi koki ha ra zujwatedanu ne hingi da ma ha ra mpefi pa da te ra hnini hamÿ da hmäti ra ngunzaya hoki ne hinte da mä.
- k) Mÿ ge ra b'ehñä mä ne da koki ge bi ote mepi pa da te ya hnini ne ge hinte da hätsi ra hëmi ädi pa da hoki ra mpefi mprendurismo ne ge hin da ma da othu ne hin d mahu mÿ ge ra ngunzaya hoki da hmati ne ge hinte da mähu; ne
- l) Mr'a da ädi ra ngunzaya mä te da hñoki.

Ra ngunzaya mä te da hñoki da uni ra nseki pa da häki ra nfätsi ya b'ehñä häni. }

#### 8.1.10 Da ote nehe ya b'ehñä häni

- a) Da sigi ra nxadi hamÿ da häni ra nfätsi, mÿ ge da hyegi, da nxadi ngutä mn'agi;
- b) Da ma ha ra mepi pa da te ra hnini mÿ ge mhyoni;
- c) Da ma ha rampefi mprendurismo, mÿ ge mhyoni; ne
- d) Mr'a da ädi ra ngunzaya mä te da hñoki.

### 8.2 Ra b'oni ya jä'i häni

Da b'oni ya b'ehñä häni ra nfätsi mÿ ge ya bi wadi ra xohni, da häni ra domi, da othu ra mpefi pa da te ra hnini, ne ra mpefi da mä ra ngunzaya mä te da hñoki di ge ra mprendurismo pa da koki ra pefi.

## 9. Ngunzaya hño da kÿti

### 9.1 Ngunzaya bädi te thogi

Ra Dirección General de Bienestar Social y Fortalecimiento Familiar, xa ra te ne da handi ne da nu teme ta othu ko nunä zujwatedanu.

### 9.2 Ngunzaya hoki

Ra Secretaría de Educación a través del Departamento de Becas.

### 9.3 Nwahnä ya kÿti ne da dëni

#### 9.3.1 Da thint'i

Ra nwahnä da nthint'i ko:

- a) Ra presdente, xa n'a ra jä'i di ge ra Secretaría de Educación;
- b) Sekretarya, xa n'a ra jä'i di ge Departamento de Becas;
- c) Rat'o jä'i da huahnu ngu bokal, ge ya:
  1. Jä'i di ge ha ra Secretaría de Finanzas;
  2. Jä'i di ge ha ra Secretaría del Trabajo;
  3. Jä'i di ge ha ra Secretaría de Desarrollo Social;
  4. Jä'i di ge ha ra Secretaría de Desarrollo Económico;
  5. Jä'i di ge ha ra Secretaría de Salud;
  6. Jä'i di ge ha ra Secretaría de la Mujer;

- c) Jä'i di ge ha ra Coordinación de Seguimiento de Programas Sociales de la Secretaría de Desarrollo Social;
- d) Jä'i di ge ha ra Subsecretaría de Administración y Finanzas de la Secretaría de Educación;
- e) Jä'i di ge ha ra Subsecretaría de Educación Media Superior;
- f) Jä'i di ge ha ra Subsecretaría de Educación Superior y Normal;
- g) Jä'i di ge ha ra Secretaría de la Contraloría, quien será la persona titular del Órgano Interno de Control de la Secretaría de Educación; ne
- h) Jä'i di ge ra hnini wa ra ngunxadi.

Nxege ya jä'i da mä mn'a jä'i pa da mä mü ge nugege hinda tsä da ma. Nunä tet'i wa b'efi hinä da juthu.

Ya jä'i di ge nunä nwanhi da tsä da ñähu ne da botahu, ä jä'i di ge ra Control de la Secretaría de la Educación, honsë da tsä da ñä, hinda bota.

Ya teme da mä ra Nwahn da botahu pa da böni n'a ä da ntote, mü ge da mpatahu, ra jä'i di ge ra Presdencia da mä te da thogi.

Ra jä'i di ge ha ra Sekretarya, da hoki n'a hmat'i konge ra koki ko ra jä'i di ge ra Presdencia, pa n'a hmunts'itho, da bünt'i hñu pa m'ët'o ne pa mn'a mhunts'i, n'a pa m'ët'o.

Konge ra nseki di ge ya jä'i ra Nwahn da tsä da xëpi ya jä'i ha hnini wa ha ngunxadi, mü ge ra te da mä xa mhyoni.

Page ra mhunts'itho ne mn'a hmunts'i di ge ra Nwahn da nu'wi ge xa mhyoni da ma made ne n'a di ge ya jä'i mü ge hä da mä ra jä'i di ge ra Presdencia, ra jä'i di ge ra Sekretarya ne ra jä'i di ge ra Secretaria de Contraloria wa ra namana mü ge e nseki.

Ra jä'i di ge ra Sekretarya da ot'i n'a hëmi ha da mä ge te bi mäñhu hs hmunts'i ne da rayaxti ha hëmi.

### 9.3.2 Te da toka

Ra tokahu ra Nwahn da:

- a) Da bädi ra padrón di ge ya jä'i da häni ra nfätsi ne ra hëmi di ge ya jä'i tomi ra nfätsi, ne da mä mü ge hä da tuni ra nfätsi ra jä'i hingi kumpli ra teme t'odi pa da hyegi hä wa hinä da küti. Da ntende ngu kaso especial mü ge ya jä'i ädi ra nfätsi hingi egi n'a hëmi t'odi pa ra nfätsi, pege da handhu ge mero honi ra nfätsi, mü ge tsor b'ente wa ge hingi tsä da däi hñuni pa da ñuni ra zö;
- b) Da yegi da küti mr'a ra'yo jä'i pa da häni ra nfätsi, ne pa da ñuti mn'a jä'i mü ge n'a da b'oni;
- c) Da hyegi da b'oni ya jä'i häni ra nfätsi mü ge ra ngunzaya da ädi njapy konge ä ñä ha ra Ma'andanja
- d) Da hye da sigitho ya b'ehlä ha ra zujwatedanu;
- e) Da dëni hanja teme da hoki ra zujwatedanu di ge ra nfäts, ngu nehe da un da nkumpli ä teme ne da zuhu kongeä;
- f) Da mäñhu to'o jä'i da ma di ge ha ra hnini wa di ge ra ha ra ngunxadi pa da kuti ngu ra Nwahn;
- g) Da guki ne da b'ati ya Lineamientos Internos;
- h) Da qte ya mhuntsi ne da mäñhu ya teme ne da botahu ko ya jä'i di ge ra Nwahn, pa da kohu ne ge nepu ge hinda tsä da b'athu mr'a jä'i, maske hamu da thogi di gera b'ati hingi b'ui ha nuyä Ma'andanja; ne
- i) Da uni ra nseki pa da tsätho da b'ati ya ma'andanja pa da zötho dar koki ra zujwatedanu ya jä'i pa ya b'ehñä häni ra nfätsi; ne
- j) Ya mr'a teme mä ha nuyä Ma'andanja.

## 10. Hanja te da hoki

### 10.1 Te da hoki ra zujwatedanu

- a) Ra Secretaría de Educación da hoki ra hmäti di ge ra Zujwatedanu, mü ge hinte ja ra hëmi di ge ya jä'i tomi ra nfätsi wa ge hingi tsotsö ra m'ede t'odi nu'ä njeya;
- b) Mü ge da juju ra hmäti, ya b'ehñä ädi ra nfätsi, da hñuxhu ra njumfëni di ge ra Secretaria de Educacion, wa ge da masë ha ra ngu nthutsi da mä ra Ngunzaya hoki, da uni ra nseki ra ngunzaya ma'te da hñoki hamu da mä ha ra hmät'i pa da hxuxu ra thuhu, ge ha yoho, ne da hätsi gätho ya hëmi nt'odi pa da koki ra expediente. Pa ha ra ngu hñutsi, ne da hoki n'a hëmi mü da ndui de hamu da wadi;
- c) Ra ngunzaya hoki da uti ra Ngunzaya mä te da hñoki ya thuhu di ge ya b'ehñä ädi, konge ra teme bi hwanhi paga da uni ra nseki pa da tuñhu;
- d) Ra ngunzaya mä te da hñoki da uni ra nseki pa da koki ra hëmi nt'odi konge ä mä nuyä ma'andanja;
- e) Ra ngunzaya hpoki da xifi ra b'ehñä hä bi kohu da ha zujwatedanu, habu dama'ra ngunzaya mä teme da hñoki. Ya b'ehñä hin bi böni ra thuhu ne ge häkumpli ya teme nt'odi, da koki ha ra hëmi di ge ya jä'i tomi;
- f) Hanja ne hamu da tuni ra nfätsi ne ra xanhi da mä ra ngunzaya mä te da hñoki, pa da bädi ya b'ehñä häni konge ra ngunzaya hoki;
- g) Ra ngunzaya hoki da uni ra teme'ä habu da tuni ra nfätsi habu ne hamu da mäñhu;
- h) Ya b'ehñä häni ne da othu ya mefi mprendurismo, da uni nseki ra ngunzaya mä te da hñoki ne da othu ra

- mpefi pa da te ra hnini;
- i) Mu ge ra b'ehña hinda ma hara hmäti ne hinte da mä, ra ngunzaya hoki da häki ra nfätsi, ne da uni ra nfätsi mn'a jä'i ge b'u ha ra hëmi di ge ra jä'i tōmi wa bi hfutsi ne ge hä kumpli gätho ä teme nt'odi ne da handi ra ngunzaya hoki ne ra ngunzaya mä te da hñoki;
  - j) Ra ngunzaya mä te da hñoki da uni ra nseki pa da häki ya b'ehña häni ge b'u ha te mä ra m'ede 8.1.9.2 di ge ya ma'andanja;
  - k) Mu ge da thäki ra zujwatedanu konge ä mä ha ra m'ede 8.1.9.2 di ge nuyä ma'andanja, ra ngunzaya hoki da ote ra sustitusion ge da b'oni ha ra nthoki ra zujwatedanu ko ra nseki di ge ra ngunzaya mä te da hñoki pa da nthutsi mn'a b'ehña ge b'u ha ra hëmi tōmi wa ge hä kumpli ä teme nt'odi, ko ra nthandi ra ngunzaya hoki ne ra nseki ra ngunzaya mä teme da hñoki; ra b'ehña häni da tuni n'a m'ede di ge ra nfätsi b'etho da tuni konge ra kōhi di ge ra domi ja;
  - l) Mu ge ya b'ehña ne da kohitho ha ra zujwatedanu, ra ngunzayamä teme da hñoki da mä hanja ne hamu da häni mr'a hëmi nt'odi, ne da nkumpli ya teme nt'odi ha ra m'ede 8.1.1. n'iso h);
  - m) Ra ngunzaya hoki da thint'i ha ra padrón di ge ya jä'i häni; ne
  - n) Ya mr'a teme mä ha nuyä Ma'andanja.

Hinä da tuni ra teme'ä habu da tuni ra nfätsi hamu ja hmunts'i politiko wa teme da thogi hingi zō pa ya jä'i wa pa ra zujwatedanu.

## 10.2 Poni ya jä'i häni

Mu ge da häki ra nfätsi po ä te mä ha b'ede 8.1.9.2., ra Ngunzaya hoki da uni ra ngunzaya mä teme da hñoki ya thuhu pa da uni ra nseki da häki ra nfätsi ne da uni ra nseki pa da nthutsi mr'a b'ehña da nthint'i mn'a jä'i konge ra hëmi di ge ya jä'i tōmi pa da kuti ha ra zujwatedanu, mu ge bi handi ra ngunzaya hoki ne bi uni ra nseki ra ngunzaya mä teme da hñoki.

Ra Ngunzaya hoki da poni ya jä'i häni mu ge ä Ngunzaya mä teme da nthoki da mä ge hä ne da hoki n'a hmät'i ya ray'o häni pa da uni ra teme'ä pa da hānuhu ra nfätsi. Ra nfätsi da tuni mu ge ya bi thint'i ha ra zujwatedanu ne mu b'u ä domi.

## 11. Trasbersalida

Ra Secretaria de Educacion da tsä da ote ra hëmi kōhi pa da tsä da nfätsi ne da zōtse ha ne da tsōte ko ra zujwatedanu.

Ya Ngunzaya da b'u da uni ya teme nda honi pa dar zō ä te da othu ne ge hingi da fant'i ko mn'a nfätsi ra gobierno.

## 12. Hanja da kuti ya jä'i

Ko ra ntōte ne da dēni ra zujwatedanu, ra kuti ya jä'i da thogi ko ra nfätsi di ge ra jä'i di ge ha ra Nwahn di ge ra Kuti ne ra Dēni.

## 13. Nfönt'i

### 13.1 Hanja da nfönt'i

Ra nfönt'i di ge ra zujwatedanu da nt'ote konge ä mä ra Ley, ge nehe habu da mä ra ngunzaya mä teme da hñoki.

Ko ä te mä ha ra artiklo 18 di ge ra Ley de Desarrollo Social del Estado de México, gätho ya hëmi da jahu pa da fonthu di ge nunä zujwatedanu xa mhyoni da ntot'i:

"NUNÄ ZUJWATEDANU XA PA YA NXEGE YA JÄ'I, N'AHU RA POLITIKO. HINGI TSÄ DA JA PA MN'A GE RA TE YA HNINI. NU'Ä HINGI ZÖ Ä DA OTE KONGE Ä TE DA TUNI, DA TSÄT'I HA RA NZAYA KO Ä TE MÄ RA LEY".

Nuyä Ma'andanja, da rats'ihñähu ya hñä ñähu ha ra Lëngu M'onda

### 13.2. Hmäti

Ra hmäti di ge ra b'ehña da kōhi pa ä ya häni ha ra 2021 ne ä pa ra ray'o da häni ra zujwatedanu da hoki ra Secretaria de Educacion ne habu da mära ngunzaya mä te da thoki, mu ge hingi ja ra hëmi di ge ya jä'i tōmi ra nfätsi wa ge hinda zōtse tengu jä'i nehu ä njeya.

## 14. Nk'antsi

Ra Secretaría de Educación da egi gätho ä teme mä ra Zujwatedanu dkonge ra kōhi di ge ä mä ra Ley de Transparencia y Acceso a la Información Pública del Estado de México y Municipios, ne da nthandi teme mä di ge ya meti ya jä'i.

## 15. Dēni

Ra Ngunzaya hoki ne ra Ngunzaya bädi teme da nthoki, da dēnu gätho ä te da thogi ko ra uñhu ne ra proba da dahu ra nfätsi, pa da othu ya hëmi pa ra Ngunzaya mä de ta nthoki.



## 16. Numarazo

### 16.1. Numarazo ha nthi

Da numarazo ha nthi njejamu (spesial, ra dongi, hanha nthoki, ha thoki, te tu ne teme ne hanja thogi), da ote ra CIES, pa dar zö ra zujwatedanu. Se podrá realizar anualmente una evaluación externa (especial, de diseño, de procesos, de desempeño, de consistencia y resultados o de impacto), coordinada por el CIEPS, que permita mejorar el zujwatedanu.

### 16.2. Kaxoja te peni

Njejamu ra ngunzaya hoki da ot'i n'a kaxoja pa ra CIEPS di ge ra nthoki di ge ra zujwatedanu, hamu da wadi ra njeja.

## 17. Xoti, handhu ne nuhu

Ra xoti, handhu ne nuhu di ge ra zujwatedanu da ote ra Órgano Superior de Fiscalización del Estado de México, ra Secretaría de la Contraloría del Gobierno del Estado de México ne ra Órgano Interno de Control de la SEDESEM, myoni da b'ui hanja da nthoki pa da handhu xa hño ge da tuni ya nfätsi ya jä'i häni.

## 18. Ya k'e ne tsät'i

Mu ge hingi kahi wa gi k'e ne gi tsät'i di ge hanja dahu ya nfätsi, tsä da mä ya jä'i häni ne mr'a jä'i ha:

- a) Ko ra nt'ot'i: Ha ra oficina di ge ra Departamento de Becas, b'ui ha ra González y Pichardo, m'ede 200, hnini La Merced Alameda, Toluca, Estado de México, CP. 50080.
- b) Ra t'oxgu: Ha ra Departamento de Becas al 722 213 90 63, ne ha ra Centro de Atención Telefónica del Gobierno del Estado de México (CATGEM) al 800 6 96 96 96 pa mbo M'onda República ne 070 pa Toluca ne ra lo hnini, gätho ya pa gätho ya njeja.
- c) Ha ra njumfëni: ha ra [becaseducativa@edugem.gob.mx](mailto:becaseducativa@edugem.gob.mx) ne ha : [www.secogem.gob.mx/SAM](http://www.secogem.gob.mx/SAM)
- d) Masë: Ha ra Órgano Interno de Control de la Secretaría de Educación, b'ui ha ra Avenida Miguel Hidalgo, número 104, primer piso (acceso por la calle Juan Aldama número 100), Colonia Centro, Toluca, Estado de México, Código Postal 50000. Teléfono 722 2 15 67 90 y 722 2 13 31 17, ha ra Delegación Regionales de la Contraloría Social y Atención Ciudadana y en la Secretaria de Contraloría del Gobierno del Estado de México, ge ä nadhu ge mhyehwi ra Órgano Interno de Control de la Secretaria de Educación.
- e) Ko ra aplikasio tu ya ray'o t'oxgu: Ha ra aplikasio "Denuncia EDOMÉX", ä maneja ra Secretaría de la Contraloría de Gobierno del Estado de México.

## TSÄ DA B'ATI

**N'A.** Da fönt'i nunä hëmi ha ra Periódico Oficial "Gaceta del Gobierno".

**YOHO.** Nunä hëmi da kuti pa da kahi n'a pa nepu di ge bi fönt'i ha ra Periódico Oficial "Gaceta del Gobierno" ne da b'ui asta mu ge hinte te da b'ati ra Zujwatedanu.

**HÑU.** Da häki ä te mäwa mu ge mhyehwi wa ge tsor ch'iletho ge hinte ntuwi ko ä mäwa ha ra hëmi kahi.

**GOHO.** Ra nt'ani ge ga böni pa da ntende ne da t'ote ya Ma'andanja di ge ra zujwatedanu, da thädi ra Nungunzaya mä teme da nthoki.

**K'UTA.** Nuyä b'ati ha ra Ma'andanja gätho da fönt'i pa da zätho dan ntende.

**RAT'O.** Ya nfätsi di ge ra zujwatedanu di ge ä njeja 2021 hingi dahu, tsä da dënhu asta da w'adi, ko ä mä ra Ma'andanja ne ra hëmi mä te da thogi ko ä domi.

Bi nt'ot'i hara dahnini Toluca de Lerdo, ra kapital di ge ra Lëngu M'onda, ha ra 4 pa di ge ra nzänä ra febrero ra 2022.

**GERARDO MONROY SERRANO.- SECRETARIO DE EDUCACIÓN DEL GOBIERNO DEL ESTADO DE MÉXICO.- RÚBRICA.**

"Nunä zujwatedanu xa pa ya nxege ya jä'i, n'ahu ra politiko. Hingi tsä da ja pa mn'a ge ra te ya hnini. Nu'ä hingi zö ä da ote konge ä te da tuni, da tsät'i ha ra nzaya ko ä te mä ra ley".